

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань здоров'я нації, медичної допомоги
та медичного страхування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-91-59, тел./факс: 255-92-21

Пошнєвій М.В.

Шановна Мілано Валеріївно!

Згідно з вимогами статті 23-1 Закону України «Про звернення громадян» електронна петиція, адресована відповідно Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, розглядається у порядку, встановленому цією статтею, за умови збору на її підтримку не менш як 25 000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції. Оскільки Ваша петиція стосовно проблемних питань надання медичної допомоги хворим на цукровий діабет дітям, зокрема про невідкладне та безкоштовне забезпечення дітей хворих на цукровий діабет (до 18 років включно) технічними засобами (сенсори Libre чи Dexcom, інсулінові помпи та розхідні матеріали до них, тест-смужки, ланцети, голки для шприц ручок, інсулін всіх типів, тощо) набрала меншу кількість підписів (85), то, відповідно до вимог зазначеної вище статті, вона розглянута у Комітеті Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування в порядку, встановленому для розгляду звернень громадян.

Інформуємо Вас, що за результатами розгляду Комітет звернувся до Міністерства охорони здоров'я України як до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, з проханням опрацювати порушені Вами питання та поінформувати Вас і Комітет про заходи, що вживаються для їх вирішення.

З повагою

Голова Комітету

М.Б. Радущкий

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Радущкий Михайло Борисович
Сертифікат: 3F8A9288358E00304000000E2183100D98F3000
Дійсний до: 23.01.2025 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-18/17-2023/203293 від 18.09.2023

1323450

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань здоров'я нації, медичної допомоги
та медичного страхування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-91-59, тел./факс: 255-92-21

Міністерство охорони здоров'я України

На виконання доручення керівництва Верховної Ради України у Комітеті Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування розглянуто електронну петицію Пошневої М.В. щодо проблемних питань надання медичної допомоги хворим на цукровий діабет дітям, зокрема про невідкладне та безкоштовне забезпечення дітей хворих на цукровий діабет (до 18 років включно) технічними засобами (сенсори Libre чи Dexcom, інсулінові помпи та розхідні матеріали до них, тест-смужки, ланцети, голки для шприц ручок, інсулін всіх типів, тощо).

Направляємо зазначене звернення для розгляду як головному органу всистемі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, та просимо опрацювати порушені питання та поінформувати заявницю і Комітет про заходи, що вживаються для їх вирішення.

Додаток: на 3 арк.

Голова Комітету

М.Б. Радучький

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Радучький Михайло Борисович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000E2183100D98FB000
Дійсний до: 23.01.2025 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-18/17-2023/203298 від 18.09.2023

1323468

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

вул. М. Грушевського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 253-61-94, E-mail: moz@moz.gov.ua,
web: http://www.moz.gov.ua, код ЄДРПОУ 00012925

від _____ 20__ р. № _____

На № 04-18/17-2023/203298 від 18.09.2023

Комітет Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування

Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ України) на виконання листа Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування від 18 вересня 2023 року № 04-18/17-2023/203298 розглянуло електронну петицію Пошневої М.В. щодо проблемних питань надання медичної допомоги хворим на цукровий діабет дітям, зокрема стосовно невідкладного та безкоштовного забезпечення дітей хворих на цукровий діабет (до 18 років включно) технічними засобами (сенсори Libre чи Dexcom, інсулінові помпи та розхідні матеріали до них, тест-смужки, ланцети, голки для шприц-ручок, інсулін всіх типів, тощо), та надсилає інформаційні та інші аналітичні матеріали, що додаються.

Автора електронної петиції поінформовано окремим листом.

Додатки: на 11 арк.

1. Інформаційні матеріали на 7 арк.
2. Аналітичні матеріали Національної служби здоров'я України щодо реалізації програми медичних гарантій в частині забезпечення пацієнтів з цукровим діабетом препаратами інсуліну на амбулаторному рівні в межах програми реімбурсації лікарських засобів (жовтень 2021 – вересень 2023 року) на 4 арк.

Перший заступник Міністра

Сергій ДУБРОВ

АСУД "ДСК ПРОЕ З"
Міністерство охорони здоров'я України
25-01/29742/2-23 від 18.10.2023
Підписання КЕП Дубров Сергій Олександрович
3FAA8288358EC00304000000231A36001E15B400

Міністерство охорони здоров'я України
25-01/29742/2-23 від 18.10.2023

Додаток 2 до листа Міністерства охорони здоров'я України

ХІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ МЕДИЧНИХ ГАРАНТІЙ В ЧАСТИНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПАЦІЄНТІВ З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ ПРЕПАРАТАМИ ІНСУЛІНУ НА АМБУЛАТОРНОМУ РІВНІ В МЕЖАХ ПРОГРАМИ РЕІМБУРСАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ (ЖОВТЕНЬ 2021-ВЕРЕСЕНЬ 2023)

ПАЦІЄНТИ

Станом на жовтень 2023 року препарати інсуліну отримують **237 119 пацієнтів** з діабетом першого та другого типів. Динаміку залучення пацієнтів до програми та розподіл пацієнтів за областями зображено на Рисунку 1 та Рисунку 2.

Рисунок 1. Динаміка долучення пацієнтів із цукровим діабетом до програми реімбурсації в 2021 -2023 роках (тис. пацієнтів)

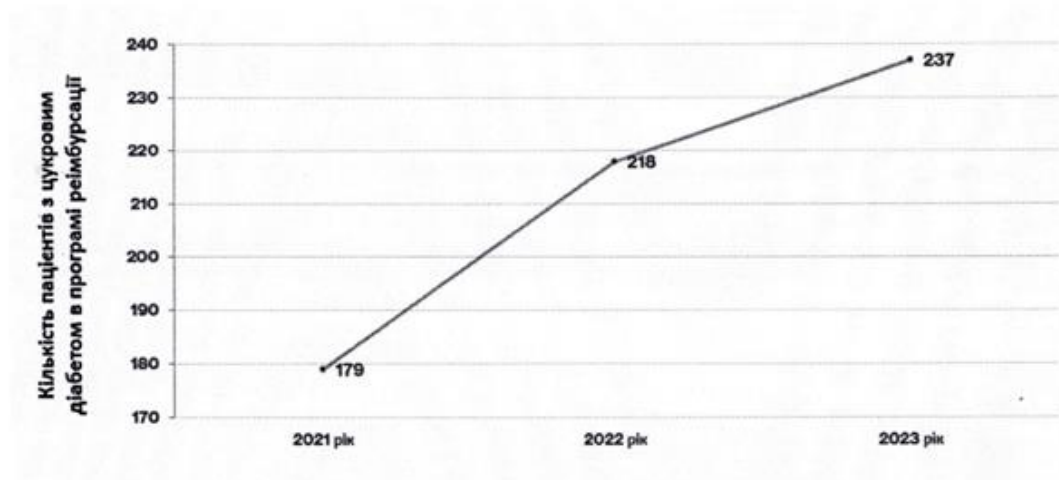
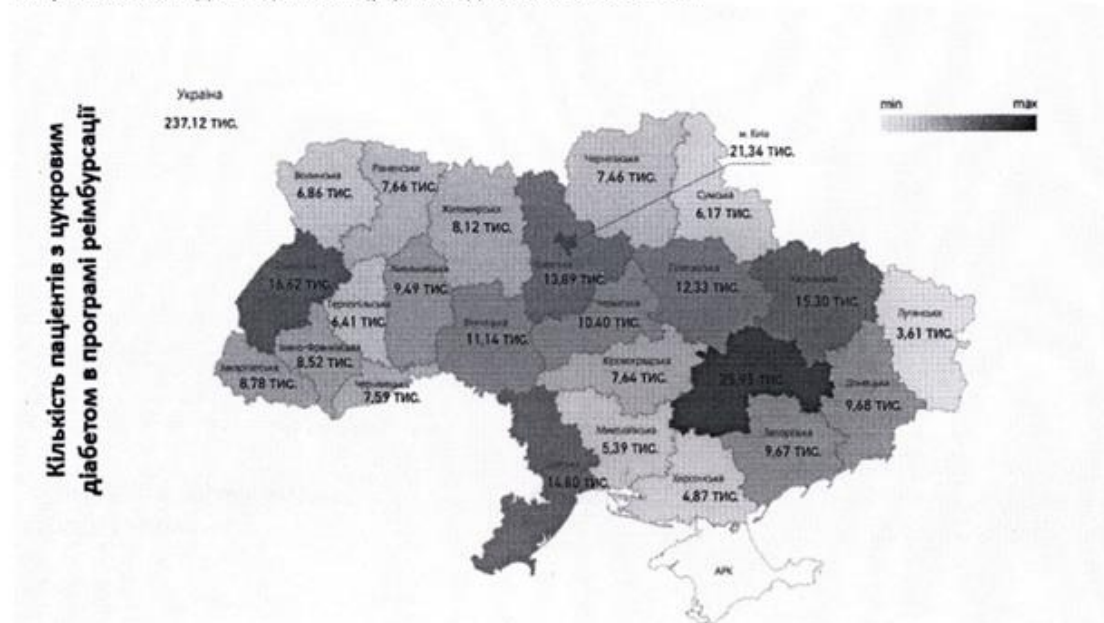

Рисунок 2. Розподіл пацієнтів з цукровим діабетом по областях

РЕЦЕПТИ

Сукупно з початку дії програми реімбурсації інсулінів було виписано 2,93 млн. рецептів, з яких погашено 2,8 млн рецептів, погашення склало 95,34%, що є дуже високим показником, тому що загалом по програмі реімбурсації такий відсоток виписаних/ погашених рецептів не перевищує 85%. В розрізі областей найвищий відсоток погашення в Закарпатській, Волинській, Рівненській, Івано-Франківській областях та місті Київ (Таблиця 1). Взагалі на одного пацієнта було погашено 11,8 рецептів, а найвищий показник склав – 13,53 рецепта на одного пацієнта в Хмельницькій області (Рисунок 3)

Таблиця 1. Виписування та погашення електронних рецептів на препарати інсуліну в розрізі областей

Область	Виписано рецептів	Погашено рецептів	погашено/виписано, %
ВІННИЦЬКА	142 170	137 386	96,64%
ВОЛИНЬСЬКА	67 217	65 589	97,58%
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	310 291	299 444	96,50%
ДОНЕЦЬКА	44 967	38 443	85,49%
ЖИТОМИРСЬКА	109 346	104 227	95,32%
ЗАКАРПАТСЬКА	74 344	72 842	97,98%
ЗАПОРІЗЬКА	87 981	82 776	94,08%
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	115 085	112 221	97,51%
КИЇВСЬКА	166 027	154 520	93,07%
КІРОВОГРАДСЬКА	109 148	102 313	93,74%
ЛУГАНСЬКА	13 297	12 119	91,14%
ЛЬВІВСЬКА	197 464	191 476	96,97%
М.КИЇВ	207 189	202 153	97,57%
МИКОЛАЇВСЬКА	60 398	54 386	90,05%
ОДЕСЬКА	184 268	176 396	95,73%
ПОЛТАВСЬКА	167 950	163 434	97,31%
РІВНЕНСЬКА	84 625	82 845	97,90%
СУМСЬКА	59 725	56 844	95,18%
ТЕРНОПІЛЬСЬКА	94 412	90 709	96,08%
ХАРКІВСЬКА	176 232	157 291	89,25%
ХЕРСОНСЬКА	15 104	12 349	81,76%
ХМЕЛЬНИЦЬКА	132 066	128 326	97,17%
ЧЕРКАСЬКА	131 349	127 840	97,33%
ЧЕРНІВЕЦЬКА	100 275	95 826	95,56%
ЧЕРНІГІВСЬКА	82 186	74 702	90,89%
Підсумок	2 933 116	2 796 457	95,34%

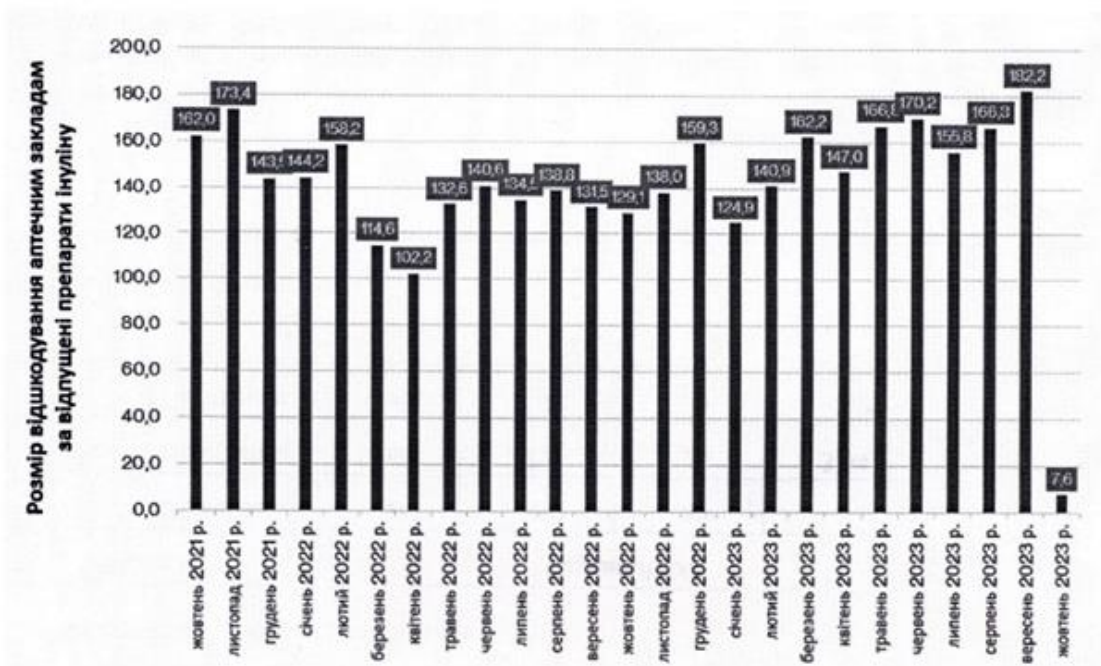
Рисунок 3. Середня кількість рецептів на одного пацієнта (загалом) в розрізі областей

ОБСЯГИ ВІДШКОДУВАННЯ

З початку дії програми аптечним закладам було відшкодовано 3,5 млрд. гривень за препарати інсуліну, що складає 42% усіх відшкодованих коштів за програмою реімбурсації (Рисунок 4). Найбільше відшкодовано коштів у м. Київ та Дніпропетровській області, 371,9млн.грн і 363,38 млн грн відповідно (Рисунок 5).

Рисунок 4. Динаміка відшкодування за препарати інсуліну з жовтня 2021 по жовтень 2023 (млн.грн)

**Інформаційні матеріали за результатами розгляду електронної
петиції Пошнєвої М.В. щодо проблемних питань надання медичної
допомоги хворим на цукровий діабет дітям**

Цукровий діабет належить до числа найпоширеніших захворювань людини. В різних країнах світу кількість хворих на цукровий діабет складає 4-7% від загальної популяції. З віком захворюваність на цукровий діабет збільшується і після шестидесятип'яти років досягає 10-15%. Поширеність цукрового діабету у світі має суттєву тенденцію до збільшення. Сьогодні у світі нараховується 371 млн хворих, а до 2025 року очікується 552 млн хворих на цукровий діабет. Епідеміологічні дослідження цукрового діабету в Україні свідчать про постійне збільшення числа хворих.

На сьогодні в Україні (за неуточненими даними) налічується понад 10 000 дітей, хворих на цукровий діабет. Вони потребують безперервного лікування, а саме – інсулінотерапії та моніторингу рівня глюкози в крові.

Статтею 14¹ Розділу III Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» визначено систему стандартів у сфері охорони здоров'я, які складають державні соціальні нормативи та галузеві стандарти.

Одним із галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я є клінічний протокол – уніфікований документ, який визначає вимоги до діагностичних, лікувальних, профілактичних та реабілітаційних методів надання медичної допомоги та їх послідовність.

Галузеві стандарти у сфері охорони здоров'я розробляються і затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Додержання стандартів медичної допомоги (медичних стандартів), у тому числі і клінічних протоколів, є обов'язковим для всіх закладів охорони здоров'я, а також для фізичних осіб-підприємців, що провадять господарську діяльність з медичної практики.

З метою забезпечення сучасних, науково обґрунтованих підходів до розробки медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги на засадах доказової медицини наказом МОЗ України від 29 грудня 2016 року № 1422 внесено зміни до наказу МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751, яким зокрема затверджено зміни до Методики розробки та впровадження медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини, затвердженої наказом МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 року за № 2001/22313.

Медичні працівники по всій Україні користуються чіткими інструкціями в своїй роботі – клінічними протоколами. Вищезазначеним наказом

МОЗ України дозволило працювати лікарям за міжнародними настановами лікування і діагностики. Тепер український спеціаліст має змогу працювати за тими ж інструкціями, що і провідний лікар німецької, ізраїльської чи американської клініки.

Наказом МОЗ України від 28 лютого 2023 року № 413 затверджені Стандарти медичної допомоги «Цукровий діабет у дітей», розроблені відповідно до статті 14¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я, пунктів 2.4 розділу II та 3.5 розділу III Методики розробки та впровадження медичних стандартів медичної допомоги на засадах доказової медицини, затвердженої наказом МОЗ від 28 вересня 2012 року № 751, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 року за № 2001/22313.

Відповідно до Стандартів медичної допомоги «Цукровий діабет у дітей», затверджених наказом МОЗ України від 28 лютого 2023 року № 413, інсулінотерапія – єдиний метод лікування дітей із цукровим діабетом I типу і з деякими іншими типами цукрового діабету, які її потребують, повинна бути індивідуалізована і максимально наближена до нормального фізіологічного профілю у кожного пацієнта для досягнення оптимального глікемічного контролю. У всіх вікових групах метою лікування має бути максимальне наближення до фізіологічного заміщення інсуліну та оптимального контролю глікемії, із застосуванням базальних та прандіальних інсулінів.

Вчасно призначена інсулінотерапія зберігає життя дитини, а поліпшення глікемічного контролю за допомогою інтенсивної інсулінотерапії знижує ризик виникнення чи прогресування гострих та хронічних ускладнень діабету, сприяє нормальному зростанню і відповідній якості життя.

Застосування інсулінової помпи (помпової інсулінотерапії) підходить молодим людям з діабетом незалежно від віку, може допомогти зменшити епізоди гіпоглікемії, зменшує розвиток хронічних ускладнень цукрового діабету I типу порівняно з тими, хто використовує режим багаторазових щоденних ін'єкцій інсуліну.

З самого початку захворювання діти із цукровим діабетом I типу, а також члени їхніх родин повинні отримувати медичну допомогу із забезпеченням мультидисциплінарного підходу. Лікування, яке охоплює немедикаментозні (дієтотерапія, фізична активність), медикаментозні заходи (інсулінотерапія, симптоматична терапія) на тлі самоконтролю діабету повинно проводитись з урахуванням індивідуальних особливостей перебігу цукрового діабету I типу та потреб дитини. Метою лікування є досягнення належного глікемічного контролю, а також профілактика виникнення чи прогресування гострих і хронічних ускладнень діабету.

Таким чином, цукровий діабет – це хронічне захворювання, яке супроводжується порушенням функцій декількох органів і систем, що потребує постійного медичного нагляду і лікування.

Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» визначає державні фінансові гарантії надання необхідних пацієнтам послуг з медичного обслуговування та лікарських засобів

належної якості за рахунок коштів Державного бюджету України за програмою медичних гарантій.

Медичні послуги пацієнтам із цукровим діабетом можуть надаватися за різними пакетами медичних послуг в рамках Програми медичних гарантій в залежності від стадії та темпу прогресування захворювання.

Відповідно до статті 7 Закону та Положення про Національну службу здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1101, Національна служба здоров'я України (далі – НСЗУ) є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення.

Щороку у Державному бюджеті України МОЗ України за бюджетною програмою КПКВК 2301400 «Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру» передбачаються видатки на закупівлю лікарських засобів та медичних виробів для забезпечення дорослих та дітей, хворих на тяжкі захворювання, в тому числі для визначення рівня глюкози в крові, глікованого гемоглобіну.

Постановою Кабінету Міністрів України від 07 березня 2022 року № 216 затверджено Перелік лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів до них, що закуповуються на виконання відповідних угод (договорів), укладених особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я для виконання програм та здійснення централізованих заходів з охорони здоров'я за напрямками використання бюджетних коштів за бюджетною програмою 2301400 «Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру», до якого включені витратні матеріали для визначення рівня глюкози в крові, глікованого гемоглобіну.

Зокрема, в межах 2022 бюджетного року державне підприємство «Медичні закупівлі України» за бюджетною програмою КПКВК 2301400 «Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру» було уповноважене на закупівлю витратних матеріалів для визначення рівня глюкози в крові, глікованого гемоглобіну.

В 2022 році державним підприємством «Медичні закупівлі України» було придбано Тест-смужки для визначення глюкози для індивідуального глюкометра для дітей з цукровим діабетом та Тест-смужки для визначення глюкози для індивідуального глюкометра для дорослих з цукровим діабетом 1 типу і 2 типу на інсулінотерапії.

Станом на 29 вересня 2023 року 97,3% придбаного медичного товару вже було відвантажено кінцевим отримувачам. Протягом серпня-вересня 2023 року до регіонів було відвантажено тест-смужки, що покривають орієнтовний обсяг 100% потреби, поданої регіонами для здійснення закупівель у 2022 році. Зокрема, до Київської області було відвантажено 1 056 000 тест-смужок для дорослих та 694 550 тест-смужок для дітей. Залишок, що сформувався внаслідок відмови окремих регіонів від прийняття товарів, був

перерозподілений між іншими регіонами та планується до відвантаження найближчим часом.

У 2014 році було погоджено проведення пілотного проєкту відшкодування вартості препаратів інсуліну. Протягом двох років тривала підготовча робота і пілотний проєкт стартував у квітні 2016 року, мета якого – забезпечення пацієнтів препаратами інсуліну за кошти державного бюджету. Фінансування програми відбувалось за рахунок субвенції. Така модель (надходження коштів з центрального рівня) не забезпечувала повну потребу пацієнтів в препаратах інсуліну, в результаті чого місцеві бюджети змушені були постійно дофінансовувати програму для забезпечення 100% потреби, що, в свою чергу, через різну спроможність місцевих бюджетів до співфінансування, призводило до постійного обмеження доступу пацієнтів до життєвонеобхідних лікарських засобів (препаратів інсуліну).

Саме тому, Урядом було прийнято рішення про перехід пілотного проєкту забезпечення пацієнтів з цукровим діабетом препаратами інсуліну – до програми реімбурсації під адмініструванням НСЗУ. Програма реімбурсації препаратів інсуліну стартувала 1 жовтня 2021 року.

В Україні для пацієнтів з серцево-судинними та цереброваскулярними захворюваннями, цукровим діабетом II типу, нецукровим діабетом, хронічними хворобами нижніх дихальних шляхів, з розладами поведінки та психіки, епілепсією, з хворобою Паркінсона, а також для забезпечення пацієнтів лікарськими засобами у посттрансплантаційному періоді та знеболювальними лікарськими засобами для паліативних пацієнтів діє Програма реімбурсації лікарських засобів «Доступні ліки». Пацієнти, які потребують амбулаторного лікування можуть отримати лікарські засоби, що входять до програми, безоплатно або з невеликою доплатою.

Відповідно до Переліку категорій пацієнтів, які потребують інсулінотерапії та яким відшкодовується вартість препаратів інсуліну певного типу та форми випуску шляхом реімбурсації, та типів відшкодування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 липня 2021 року № 854, діти віком до 18 років отримують препарати інсуліну незалежно від типу чи форми випуску з повним відшкодуванням. Отже, діти і підлітки до 18 років в Україні за отриманий за електронним рецептом препарат інсуліну в межах програми реімбурсації жодної доплати не вносять.

Перелік лікарських засобів, для яких здійснюється реімбурсація, визначено у розділі III «Реімбурсація» Порядку реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2023 році, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2022 року № 1464 (далі – Порядок реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2023 році).

Відповідно до пункту 157 Порядку реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2023 році НСЗУ в межах програми медичних гарантій здійснює реімбурсацію (відшкодування) за напрямом «Цукровий діабет», в рамках якої здійснюється реімбурсація

пероральних протидіабетичних препаратів (Глібенкламід (Glibenclamide), Гліклазид (Gliclazide), Метформін (Metformin)), Інсулінів та аналогів для ін'єкцій швидкої дії, середньої тривалості дії та тривалої дії.

Окрім того, відповідно до Порядку реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2023 році передбачено, що НСЗУ здійснює реімбурсацію медичних виробів для вимірювання в амбулаторних умовах рівня цукру в крові пацієнтами з діабетом першого типу (з дати початку дії затвердженого МОЗ України переліку медичних виробів, які підлягають реімбурсації за програмою медичних гарантій) із серпня до 31 грудня 2023 року.

Відповідно до пункту 17 Порядку реімбурсації лікарських засобів та медичних виробів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 липня 2021 року № 854 «Деякі питання реімбурсації лікарських засобів та медичних виробів за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення» наказом МОЗ України від 21 серпня 2023 року № 1495 (із змінами) затверджено:

перелік лікарських засобів, які підлягають реімбурсації за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, станом на 10 серпня 2023 року (набрав чинності 31 серпня 2023 року);

перелік медичних виробів, які підлягають реімбурсації за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, станом на 10 серпня 2023 року (набирає чинності 08 жовтня 2023 року).

До Переліку лікарських засобів, які підлягають реімбурсації за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, станом на 10 серпня 2023 року, затвердженого наказом МОЗ України від 21 серпня 2023 року № 1495, включено 72 позицій препарату інсуліну у різному дозуванні, формі випуску та представлений досить широким спектром виробників, 45 з яких відпускаються пацієнтам безкоштовно, інші з невеликою доплатою.

Починаючи з 8 жовтня 2023 року пацієнти з цукровим діабетом I типу почали отримувати тест-смужки для вимірювання рівня цукру в межах програми реімбурсації безоплатно або з частковою доплатою.

На сьогодні перелік реімбурсації включає 23 найменування тест-смужок для глюкометрів, вартість яких підлягає повному чи частковому відшкодуванню. Їх вартість наразі відшкодовує держава.

Для того, щоб отримати тест-смужки безоплатно чи з доплатою за програмою реімбурсації, необхідно мати електронний рецепт. Такий рецепт може виписати як лікар-ендокринолог (зокрема і дитячий), так і лікар первинної медичної допомоги (терапевт, педіатр чи сімейний лікар) будь-якого медичного закладу, який працює з електронною системою охорони здоров'я. Виключенням є території, де ведуться активні бойові дії. На них, як і раніше залишається можливість використання паперового рецепта в рамках програми реімбурсації.

Враховуючи викладене, усі пацієнти, в тому числі діти, можуть безоплатно отримати централізовано закуплені глюкометри та тест-смужки для визначення рівня глюкози в крові.

Медична допомога хворим на цукровий діабет, в тому числі дітям до 18 років, які мають статус внутрішньо переміщених осіб, надається в повному обсязі незалежно від місця реєстрації та місця фактичного проживання.

За інформацією, наданою Національною академією медичних наук України, технологія інсулінової помпи може використовуватися як альтернатива щоденним ін'єкціям інсуліну для дітей з діабетом. Інсулінова помпа подає точні дози інсуліну через канюлю 24 години на добу, відповідно до потреби.

Безповоротний моніторинг глюкози (CGM – які в петиції названі «Libre чи Dexcom») надає повнішу картину рівня глюкози, виявляючи мінімуми та максимуми, які не завжди можна виявити лише за допомогою глюкометра. Система CGM автоматично видає показники рівня глюкози кожні п'ять хвилин, що дозволяє рідше перевіряти рівень глюкози за допомогою проколу пальця.

Використання сучасних технологій безперечно полегшує контроль діабету та може покращити результати інсулінотерапії, але лише за умови сумлінного оволодіння знаннями та дотримання правил життя з діабетом. Навчання у школі діабету має стати обов'язком кожного, хто живе з діабетом.

Нажаль, в Україні на сьогодні CGM та комбіновані інсулінові помпи з системи постійного моніторингу не зареєстровані.

За інформацією НСЗУ, застосування спеціальних інсулінових pomp та сенсорів моніторингу рівня цукру в пацієнтів педіатричного профілю не регламентується специфікаціями та умовами надання послуг за програмою медичних гарантій.

Важливо зазначити, що використання сенсорів моніторингу рівня цукру в крові та інсулінових pomp значно покращує контроль рівня глікемії у дітей, що дає змогу знизити рівень критичних станів (гіпоглікемій та ком), а також значно знизити рівень ускладнень у подальшому.

Відповідно до нинішніх практик Європейського Союзу, сенсори моніторингу рівня цукру та інсулінові помпи відшкодовуються (за різними видами реімбурсації) системами охорони здоров'я в усіх країнах Центральної та Східної Європи.

Орієнтовні витрати забезпечення одного педіатричного пацієнта помповою терапією на один рік становлять 97,8 тис. грн (система для введення інсуліну (помпа), інфузійний набір, резервуар, сертер для інфузійного набору).

Забезпечення педіатричних пацієнтів інсуліновими помпами та сенсорами моніторингу рівня цукру доцільним, хоча і таким, що потребує додаткового обґрунтування, детального розрахунку витрат та впливу на бюджет і мультикритеріального аналізу із залученням усіх зацікавлених сторін.

Підпунктом 3 пункту «б» статті 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до делегованих повноважень органів місцевого самоврядування віднесено забезпечення відповідно до законодавства пільгових

категорій населення лікарськими засобами та медичними виробами.

На сьогодні питання забезпечення дітей, хворих на цукровий діабет, інсуліновими помпами та розхідними матеріалами до них, ланцетами, голками для шприц-ручок вирішується за рахунок коштів місцевих бюджетів та міжнародної гуманітарної допомоги.

Забезпечення дітей з цукровим діабетом системами постійного (безперервного) моніторингу глюкози та системами для введення інсуліну на загальнонаціональному рівні може бути вирішене після відпрацювання механізму реімбурсації медичних виробів, а також налагодження економічної ситуації в Україні.

Постачання препаратів інсуліну в аптечну мережу здійснюється безперебійно, територіальна доступність препаратів забезпечується за рахунок розгалуженої мережі аптечних закладів, а фінансова доступність забезпечується за рахунок механізму реімбурсації, який передбачає, що діти можуть отримувати безоплатно будь-який інсулін.

Налагодження функціонування системи охорони здоров'я є одним з пріоритетних завдань для Уряду після деокупації звільнених територій, це стосується в тому числі повернення до стабільного функціонування аптечних закладів, а також розгортання гуманітарних програм допомоги. Питання забезпечення пацієнтів препаратами інсуліну в таких ситуаціях завжди є першочерговим.

Відтепер знайти перевірену та актуальну інформацію про діабет українською мовою можна на сайті державної установи «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» за посиланням: <https://diabetes-site.phc.org.ua/>.

Це інформаційний ресурс, який спільно створили державна установа «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» та Україно-Швейцарський проект «Діємо для здоров'я» для сімейних лікарів, людей із цукровим діабетом і тих, хто турбується про здоров'я – як про власне, так і про здоров'я своїх рідних та близьких людей.